

بەربەر مۇسۇلمان ئەر - ئايال قەتئىي بىلىش لازىم بولغان ۋاھىپ (مەجبۇرىيەت) لەر

تەرجىمە قىلغۇچى : لۇتىپى

ناھايىتى شەپقەتلىك ۋە مېھرىبان اللە نامى بىلەن باشلايمەن .

1- ھەر بىر مۇسۇلمان ئەر- ئايال بىلىش لازىم بولغان ئۈچ ئاساس:

بۇلار: بەندىنىڭ ئۆز پەرۋەردىگارىنى، ئۆز دىنىنى ۋە ئۆز پەيغەمبىرىنى تونۇشتىن ئىبارەت.

ئەگەرساڭا، پەرۋەردىگارىڭ كىم؟ دەپ سۇئال قويۇلسا، سەن پەرۋەردىگارىم مېنى پەرۋىش قىلىۋاتقان ۋە بارلىق ئالەملەرنى ئۆز نىمەتلىرى بىلەن پەرۋىش قىلىۋاتقان اللەدۇر، ئۇ مىنىڭ مەبۇدۇم (چوقۇندىغىنىم)دۇر، ئۇنىڭدىن باشقا مەبۇدۇم يوق. دەپ جاۋاب بەرگىن!

ئەگەرساڭا، دىنىڭ نىمە؟ دەپ سۇئال قويۇلسا، دىنىم ئىسلامدۇر، ئۇ بولسا تەۋھىد (اللەنى ئاڭدا بىرىلىپ ھەركەت- سۈكۈناتنى ئۇنىڭغا قارىتىش) ۋە اللەغا باغلىنىپ كەسكىن بويۇنۇش، شۇنداقلا شىرىك ۋە ئۇنىڭ ئەگەشكۈچىلىرىدىن مەيدان ئايرىش ئارقىلىق ئۆزىنى اللەغا تاپشۇرۇشتىن ئىبارەت. دەپ جاۋاب بەرگىن!

ئەگەرساڭا، پەيغەمبىرىڭ كىم؟ دەپ سۇئال قويۇلسا، پەيغەمبىرىم مۇھەممەددۇر، ئۇ بولسا ئابدۇللاھنىڭ ئوغلىدۇر، ئابدۇللاھ، ھاشىمنىڭ بالىسى ئابدۇلمۇتەللىپنىڭ ئوغلىدۇر، ھاشىم ئەرەپلەرنىڭ قۇرەيش قەبىلىسىدىندۇر، ئەرەپلەر ئىبراھىم ئەلەيھىسسالامنىڭ ئوغلى ئىسمائىل ئەلەيھىسسالامنىڭ ئەۋلادىدۇر. پەيغەمبىرىمىزگە ۋە ئىبراھىم، ئىسمائىل ئەلەيھىسسالاملارغا ئەڭ ئۇلۇغ دۇئا- سالاملار بولسۇن!

2- دىننىڭ تۈپ ئاساسى ۋە بازىسى ئىككى ئىشتۇر:

بىرىنچى: اللەغا شېرىك كەلتۈرمەي يىگانە ئىبادەت قىلىشقا بۇيرۇش، ئۇنىڭغا ئۈندەش، مۇشۇنىڭغا ئاساسەن دوستلىشىش، ئۇنى تاشلىغان ھەرقانداق كىشىنى كاپىر بىلىشتۇر.

ئىككىنچى: اللەغا ئىبادەت قىلىشتا شېرىك قىلىشتىن قاتتىق ئاگاھلاندۇرۇش ۋە بۇ ھەقتە قاتتىق تۇرۇش، مۇشۇنىڭغا ئاساسەن دۈشمەنلىشىش ۋە ئۇنى قىلغان كىشىنى كاپىر بىلىشتۇر.

3- <اللەتنى باشقا ئىلاھ يوق> دىگەن كەلىمىنىڭ نىڭ شەرتلىرى:

بىرىنچى: بىلىم؛ يەنى بۈكەلىمىنىڭ مەزمۇنىدىكى (ئەرەپچىدە بۇ جۈملىنىڭ ئالدى قىسمىدا كىلىدىغان) <ئىلاھ يوق> دىگەن چەكلىمە سۆزى بىلەن (ئەرەپچىدە بۇ جۈملىنىڭ كېيىنكى قىسمىدا كىلىدىغان) <اللەتنى باشقا> دىگەن ئىسپات سۆزىنىڭ مەنىسىنى ئېنىق بىلىش.

ئىككىنچى: يەقىن (جەزمىيەت): يەنى بۈكەلىمىگە، شەك ۋە ئىككىلىنىشكە قارشى تۇرالايدىغان مۇكەممەل بىلىم بىلەن قانائەت ھاسىل قىلىش.

ئۈچىنچى: ئىخلاس (سەمىيەت)؛ يەنى يالغانچىلىق (ئىككى يۈزلىمىچىلىك ۋە رىياخورلۇق) قا يول قويمايدىغان چىن ۋە ساپلىق.

تۆتىنچى: ساداقەت؛ يەنى بۇسۇز دە ئىنكارغا ھېچ يول قويمايدىغان راستچىللىق.

بەشىنچى: مۇھەببەت؛ يەنى بۇسۇزگە ۋە بۇ سۆز ئىپادىلىگەن بۈيۈك ھەقىقەت ۋە ئادالەتكە بولغان سۆيۈنۈش، خۇشاللىق ۋە ئۇنىڭغا ئىتىلىش.

ئالتىنچى: ئىنقىياد (باغلىنىش)؛ يەنى بۇ سۆز تەلەپ قىلغان بۇيرۇق ۋە چەكلىمىلەرنى ئۈزلۈكسىز قەتئى ئىجرا قىلىش.

يەتتىنچى: قوبۇل قىلىش؛ يەنى بۇسۇزنىڭ تەلپى بولغان ھەرقانداق نەرسىنى ھەرقانداق چاغدا رەت قىلىشتىن ساقلىنىدىغان دەرىجىدە تەييار تۇرۇش.

بۇ يەتتە شەرتنىڭ دەلىللىرى:

بىلىمنىڭ دەلىلى: ئۇلۇغ اللەمۇنداق دىگەن: <بىلگىنىكى چوقۇم اللەتن باشقائىلاھ يوق> 47-سۈرە مۇھەممەد 19-ئايەت. <پەقەت ھەق بىلەن گۇۋاھلىق بەرگەن (يەنى لالەللاھ دېگەن، تىلى بىلەن ئېيتقانى دىلى بىلەن) ھەقىقىي بىلگەنلەر بۇنىڭدىن مۇستەسنا>. 43-سۈرە زۇخراپ 86-ئايەت.

اللەرازى بولسۇنكى ئوسماندىن رېۋايەت قىلىنغان بىر ساغلام ھەدىستە پەيغەمبىرىمىز-اللەنىڭ رەھىمىتى ۋە سالامى بولسۇن مۇنداق دېگەن: <كىمكى شەك-شۈبھىسىز اللەتن باشقائىلاھ يوق (دەپ) بىلگەن ھالدا ئۆلۈپ كەتسە جەننەتكە كىرىدۇ>.

يەقىن (جەزمىيەت) نىڭ دەلىلى: ئۇلۇغ اللەمۇنداق دەيدۇ: <شۈبھىسىزكى، (ھەقىقىي) مۆمىنلەر اللەغا ۋە ئۇنىڭ پەيغەمبىرىگە ئىمان كەلتۈرگەن، ئاندىن (ئىماندا) شەك كەلتۈرمىگەن، ماللىرى بىلەن، جانلىرى بىلەن اللەنىڭ يولىدا جىھاد قىلغانلار دۇر، ئەنە شۇلار (ئىمان داۋاسىدا) راستچىللاردۇر>. 49-سۈرە ھۇجۇرات 15-ئايەت.

بۇ ئايەتتە اللە ۋە ئۇنىڭ ئەلچىسىگە ئىشىنىشتە شەك كەلتۈرمىگەن بولۇشنى شەرت قىلغان، دىمەك شەك كەلتۈرۈش مۇنەپقىلىقتۇر. اللەرازى بولسۇنكى ئەبۇھۇرەيرەدىن رېۋايەت قىلىنغان ساغلام ھەدىستە پەيغەمبىرىمىز اللەنىڭ سالامى ۋە رەھىمىتى بولسۇن! مۇنداق دەيدۇ: <چوقۇم اللەتن باشقائىلاھ يوقلىقىغا ۋە مىنىڭ چوقۇم اللەنىڭ ئەلچىسى ئىكەنلىكىگە گۇۋاھلىق ئېيتىمەن، بۇنىڭكى گۇۋاھلىق بىلەن ئۇنىڭدا ھېچ شەك قىلمىغان ھالدا اللەغا ئۇچراشقان بەندىلا بولىدىكەن جەننەتكە كىرىدۇ>. يەنە بىر رېۋايەتتە: <بەندە اللەغا بۇ ئىككىسىدە شەك قىلمىغان ھالدا ئۇچراشمايدىكەن اللە ئۇنىڭدىن جەننەتنى پەردىلەپ (توسۇپ) قويىدۇ>.

ئىخلاسنىڭ دەلىلى: ئۇلۇغ اللە، 39-سۈرە زۇمەرنىڭ 3-ئايىتىدە مۇنداق دەيدۇ: <بىلىڭلاركى، (شېرىكتىن ۋە رىيادىن) ساپ دىن اللەغا خاستۇر، پاك اللە يەنە مۇنداق دىگەن: <ئۇلار پەقەت ئىبادەتنى اللەغا خالاس قىلغان، ھەق دىنغا ئېتىقاد قىلغان ھالدا (يالغۇز) اللەغا ئىبادەت قىلىشقا بۇيرۇلدى>. 98-سۈرە بەيىنە 5-ئايەت.

اللەرازى بولسۇنكى ئەتەبان ئىبنى مالكتىن رىۋايەت قىلىنغان ساغلام ھەدىستە پەيغەمبەر اللەنىڭ رەھىمىتى ۋە سالامى بولسۇن! مۇنداق دەيدۇ: < "اللەتن باشقا ئىلاھ يوق" دېگەن (كەلىمىنى) پەقەت ئۇلۇغ- بۈيۈك اللەنىڭ دىدارىنى كۆزلەپلا ئېيتقان كىشىنى، ئۇلۇغ اللە دوزاخ ئوتىغا ھارام قىلىدۇ >.

ساداقەتنىڭ دەلىلى: ئۇلۇغ اللە مۇنداق دەيدۇ: < ئەلف، لام، مەم، (1). ئىنسانلار >> ئىمان ئېيتتۇق >> دەپ قويۇش بىلەنلا سىنا مايمىز تەرك ئېتىلىمىز، دەپ ئويلامدۇ؟ (2) ئۇلاردىن بۇرۇن ئۆتكەنلەرنى بىز ھەقىقەتەن سىندۇق، اللە (ئىماندا) راستچىلارنى چوقۇم بىلىدۇ، (ئىماندا) يالغانچىلارنىمۇ چوقۇم بىلىدۇ (3). < 29- سۈرە ئەنكەبۇت 1- ئايەتتىن 3- ئايەتكىچە.

ئىككى ساغلام كىتاب (بۇخارى، مۇسلىم) دا مۇنازىبىنى جەبەلدىن رىۋايەت قىلىنىپ پەيغەمبەرىمىز، اللەنىڭ رەھىمىتى ۋە سالامى بولسۇن! نىڭ مۇنداق دىگەنلىكى كەلگەن: < چوقۇم اللەتن باشقا ئىلاھ يوق، مۇھەممەد اللەنىڭ ئەلچىسىدۇر، دىگەن كەلىمىنى چىن دىلىدىن ساداقەتمەنلىك بىلەن دەيدىغان ھەرقانداق بىر كىشى بولىدىكەن، اللە ئۇنى دوزاخ ئوتىغا ھارام قىلىدۇ >.

مۇھەببەتنىڭ دەلىلى: ئۇلۇغ اللە 5- سۈرە مائىدە 54- ئايەتتە مۇنداق دەيدۇ: < ئى مۆمىنلەر! سىلەردىن كىمكى مۇرتەد بولىدىكەن، اللە (ئۇنىڭ ئورنىغا) اللە ئۇلارنى دوست تۇتىدىغان، ئۇلارمۇ اللەنى دوست تۇتىدىغان، مۆمىنلەرگە كۆيىنىدىغان، كاپىرلارغا شەپقەتسىز، اللەنىڭ يولىدا جەھاد قىلىدىغان ۋە مالامەت قىلغۇچىنىڭ مالامىتىدىن قورقمايدىغان بىرقەۋمنى كەلتۈرىدۇ >. اللەرازى بولسۇنكى ئەنەستىن رىۋايەت قىلىنغان ساغلام ھەدىستە پەيغەمبەرىمىز، اللەنىڭ سالامى ۋە رەھىمىتى بولسۇن! نىڭ مۇنداق دىگەنلىكى كەلگەن: < مۇنۇ ئۈچ خىسلەت بولغان كىشى ئىماننىڭ ھالاۋىتىنى تاپالايدۇ؛ ئۇنىڭغا اللە ۋە ئۇنىڭ ئەلچىسى، باشقا ھەرقانداق نەرسىدىن ئارتۇق سۆيۈملۈك بولۇش، ۋە ھەرقانداق كىشىنى اللە ئۈچۈنلا ياخشى كۆرۈش، ۋە اللە ئۇنى كاپىرلىقتىن قۇتقۇزغاندىن كېيىن، ئۇنىڭغا قايتىشىنى گۇيا ئوتقا تاشلانغاندەك يامان كۆرۈش >.

قۇبۇل قىلىش ۋە ئىنقىياد (باغلىنىش) نىڭ دەلىلى: ئۇلۇغ اللە 2- سۈرە بەقەرە 256- ئايەتتە مۇنداق دەيدۇ: < كىمكى تاغۇت (اللەتن باشقا بارچەمە بۇد) نى ئىنكار قىلىپ، اللە غائىمان ئېيتىدىكەن، ئۇ سۇنماس، مەھكەم تۇتقا (لا الاله الا الله) نى تۇتقان بولىدۇ >. تۇتۇش، بارلىق ئىشلىرىدا ئۆزىنى اللەنىڭ دىنىغا باغلاش دىمەكتۇر. يەنە، ھەدىس شەرىپتە، پەيغەمبەرىمىز، اللەنىڭ رەھىمىتى ۋە سالامى بولسۇن! نىڭ مۇنداق دىگەنلىكى كەلدى: < سىلەردىن ھەرقانداق كىشىنىڭ، ھەتتا، ھاۋايى- ھەۋىسىمۇ، مەن ئېلىپ كەلگەن نەرسىگە تەۋە بولمىغىچە، مۆمىن بولالمايدۇ > يەنى ھەۋەس قىلىدىغان نەرسىلىرىمۇ، اللەنىڭ دىنىدىكى نەرسىلەر بولىدىغان بولمىغىچە، مۆمىن بولالمايدۇ.

4- ئىسلامنى (يەنى مۇسۇلمانلىقنى) بۇزغۇچى ئون نەرسە

بىلىشىڭىز لازىمكى (خۇددى كىشىنىڭ تاھارىتىنى بۇزىدىغان ئامىللار بولغاندەك) ئىسلامنى (يەنى كىشىنىڭ مۇسۇلمانلىقنى) ھەم بۇزىدىغان ئامىللار بار، ئۇلار (نىڭ ئاساسلىقى، ئىسلام ئالىملىرى تەرىپىدىن توپلانغان) مۇنۇ ئون نەرسىدۇر:

بىرىنچى: ئۇلۇغ اللەغائىبەدەت قىلغاندا شېرىك (بىرنەرسە قوشۇش) قىلىپ قويۇش. پاك اللە بۇ ھەقتە مۇنداق دەيدۇ: <اللەھەققە تەن اللەغائىبەدەت كەلتۈرۈش گۇناھىنى كەچۈرمەيدۇ، خالىغان ئادەمنىڭ ئۇنىڭدىن باشقا گۇناھلىرىنى كەچۈرىدۇ> 4-سۈرە نىسا 48 ۋە 116-ئايەت. ئۇلۇغ اللەھەققە 5-سۈرە مائىدە 72-ئايەتتە مۇنداق دەيدۇ: <كىمكى اللەغائىبەدەت كەلتۈرىدىكەن (اللە تەن باشقىمۇ ئىلاھ دەپ ئىتىقاد قىلىدىكەن)، اللە ئۇنىڭغا جەننەتنى ھارام قىلىدۇ، ئۇنىڭ جايى دوزاخ بولىدۇ، زالىملارغا ھېچ بىر مەدەتكار (اللەنىڭ ئازابىدىن قۇتۇلدۇرغۇچى) بولمايدۇ...>. بۇ ئايەتلەردىكى شېرىك قىلىش مەزمۇنى ئىچىگە، كىشىلەرنىڭ جىن ياكى قەبىرە قاتارلىقلارغا بوغۇزلىغىنىغا ئوخشاش اللە تەن باشقىغا ئاتاپ بوغۇزلاشمۇ (قان قىلىشمۇ) كىرىدۇ.

ئىككىنچى: اللە بىلەن ئۆزى ئارىسىدا ۋاسىتىلەرنى قىلىپ ئۇلاردىن سوراپ دۇئا قىلغان، شاپائەت تىلىگەن ۋە ئۇلارغا تەۋەككۈل (ھىماتچى دەپ ئىتىقاد) قىلغان كىشى، (ئىسلام تۆت ئاساسى پىرىنسىپىنىڭ بىرى) ئىجما، بويىچە كاپىر بولىدۇ.

ئۈچىنچى: مۇشرىكلارنى كاپىر دېمىگەن ياكى ئۇلارنىڭ كاپىرلىقىغا شەك قىلغان ياكى ئۇلارنىڭ كۆز قارىشىنى توغرا دېگەن كىشى كاپىردۇر.

تۆتىنچى: پەيغەمبىرىمىز-اللەنىڭ رەھىمىتى ۋە سالامى بولسۇن! نىڭ يولىدىن باشقا بىر كىمنىڭ يولى مۇكەممەلراق (تولۇقراق) ياكى ئۇنىڭ ھۆكۈمىدىن باشقا بىر كىمنىڭ ھۆكۈمى ياخشىراق دەپ ئېتىقاد قىلسا كاپىردۇر. مەسىلەن: ھازىرقى ھۆكۈمرانلارنىڭ ھۆكۈمىنى رەسۇلۇللاھ نىڭ ھۆكۈمىدىن ئۈستۈن دېگۈچىلەرگە ئوخشاش. ۋە شەرىئەتنىڭ بەزى بەلگىلىمىلىرى ھازىرقى زامانغا ماس كەلمەيدۇ دېگۈچىلەرگە ئوخشاش.

بەشىنچى: پەيغەمبىرىمىز-اللەنىڭ رەھىمىتى ۋە سالامى بولسۇن! ئېلىپ كەلگەن نەرسىدىن بىر نەرسىگە نەپەس تەلەنگۈچى (ئۈچ كۆرگۈچى)، گەرچە ئۇنىڭغا ئەمەل قىلىۋاتقان بولسىمۇ كاپىردۇر.

ئالتىنچى: پەيغەمبىرىمىز-اللەنىڭ رەھىمىتى ۋە سالامى بولسۇن! ئېلىپ كەلگەن (ئىسلام) دىنىغا تەۋە، ساۋاپ، جازا، خەبەر قاتارلىق ھەرقانداق بىر نەرسىنى مەسخىرە (زاڭلىق) قىلغان كىشى كاپىردۇر. دەلىلى: ئۇلۇغ اللە مۇنداق دەيدۇ: <(ئى مۇھەممەد!) ئەگەر سەن ئۇلارنىڭ (مەسخىرە قىلغانلىقىنى) سورىساڭ، ئۇلار: <<بىز (راستىن ئەمەس)، پەقەت ئىچ پۇشۇقى قىلىپ ئۆيىنىشىپ دەپ قويدۇق>> دەيدۇ. (بۇ مۇناپىقلارغا) <<سىلەر اللەنىڭ دىنىنى، اللەنىڭ ئايەتلىرىنى (يەنى كىتابىنى) ۋە اللەنىڭ پەيغەمبىرىنى مەسخىرە قىلىدىڭلارمۇ؟>> دېگەن (65). سىلەر (يالغان قەسەم ئىچىپ) ئۆزۈز ئېيتماڭلار، سىلەر ئىمان ئېيتقىنىڭلاردىن كېيىن، (پەيغەمبەرنى مەسخىرە قىلىش بىلەن) كاپىر بولىدىڭلار، <9-سۈرە تەۋبە 65-ۋە 66-ئايەتلەر.

يەتتىنچى: سېھىرگەرلىك، جۇملىدىن ئامراق قىلىش، ئۈچ قىلىش قاتارلىق ئۇنىڭ تۈرلىرى؛ كىمكى ئۇنى قىلسا ياكى قىلىشقا رازى بولسا كاپىردۇر. دەلىلى: ئۇلۇغ اللە، 2-سۈرە بەقەرەنىڭ 102-ئايىتىدە مۇنداق دەيدۇ: <سۇلايمان (سېھىرگەر بولغىنى ۋە سېھىر ئۈگەن بىلەن) كاپىر بولغىنى يوق>.

سەككىزىنچى: مۇسۇلمانلارغا قارشى كاپىرلارغا ھەمكارلىشىش؛ بۇنىڭ دەلىلى: <سەلەردىن كىمكى ئۇلارنى دوست تۇتىدىكەن، ئۇمۇئەنەشۇلاردىن سانىلىدۇ، اللەزالىم قەۋمنى ھەقىقەتەن ھىدايەت قىلمايدۇ>. 5-سۈرە مائىدە 51-ئايەت.

توققۇزىنچى: كىمكى خۇددى خىزىن، مۇسائەلە يەھسسالامنىڭ شەرىئىتىدىن چىقىپ كىتىش ھوقۇقىغا ئىگە بولغاندەك "بەزى ئادەملەر، پەيغەمبىرىمىز- اللەنىڭ رەھىمىتى ۋە سالامى بولسۇن! نىڭ شەرىئىتىدىن، چىقىپ كىتىش ھوقۇقىغا ئىگە" دەپ قارىسا كاپىردۇر.

ئونىنچى: اللەنىڭ دىنىنى ئۈگەنمەي ۋە ئەمەل قىلماي يۈز ئۆرسە (يەنى اللەنىڭ دىنىغا ھېچ ئېتىبارسىز قارىسا) كاپىردۇر. دەلىلى: ئۇلۇغ اللەمۇنداق دەيدۇ: <پەرۋەردىگارىنىڭ ئايەتلىرى بىلەن ۋەز-نەسەھەت قىلىنغان، ئاندىن ئۇنىڭدىن يۈز ئۆرۈگەن ئادەمدىنمۇ زالىم ئادەم بارمۇ؟ بىزگۇناھكارلارنى چوقۇم جازالايمىز> 32-سۈرە سەجدە 22-ئايەت.

يۇقۇرىدىكى مۇسۇلمانلىقنى بۇزغۇچى ئاساسلىق ئون ئامىلنىڭ ھەرقاندىغىدا، مەجبۇرلانغۇچىدىن باشقا، قورققۇچى، ئويناشقۇچى، چاقچاق قىلغۇچى ۋە رەسمى قىلغۇچى ئوخشاشتۇر. بۇلارنى سادىرقىلىپ سېلىشتىن، اللە ھەر بىر مۇسۇلماننى ساقلىغاي!

5-ئۈچ تەۋھىد، يەنى تەۋھىدنىڭ ئۈچ تۈرى

بىرىنچى: تەۋھىد رەبۇبىيە (پەرۋەردىگارىنى بىرىلىش):

بۇ، بولسا رەسۇلۇللاھنىڭ زامانىدىكى رەسۇلۇللاھ جەڭ قىلغان كاپىرلارمۇ ئىقرار قىلىدىغان ۋە بۇنىڭلىق بىلەن ئۇلار ئىسلامغا كىرگەن ھىساپلانمىغان بەلكى ئۇلارنىڭ ئاشۇ ئىقرارى بولسىمۇ ئۇلارنىڭ ماللىرى ۋە جانلىرى ھالال قىلىنغان تەۋھىد تۈرى بولۇپ، مەزمۇن ۋە ماھىيەت جەھەتتىن ئۇلۇغ اللەنىڭ پائالىيەتلىرىدە ئۇنى بىرىلىش، يەنى اللە ئۆز پائالىيەتلىرىنى، ھېچكىمنى شىپىك قىلماي يالغۇز قىلىدۇ، دەپ بىلىشتىن ئىبارەت. دەلىلى: ئۇلۇغ اللەنىڭ، 10-سۈرە يۇنۇس 31-ئايەتتىكى مۇنۇسۆزىدۇر: <(ئى مۇھەممەد! مۇشۇ كىلارغا) ئېيتقىنكى، >> سەلەرگە ئاسماندىن (يامغۇرنى ياغدۇرۇپ) زىمىندىن (گىيا ئۇندۇرۇپ) كىم رىزىق بېرىدۇ؟ سەلەرنىڭ ئاڭلاش ۋە كۆرۈش قابىلىيىتىڭلارنى كىم باشقۇرىدۇ؟ تىرىك شەيئەلەرنى ئۆلۈك شەيئەلەردىن كىم پەيدا قىلىدۇ؟ ئۆلۈك شەيئەلەرنى تىرىك شەيئەلەردىن كىم پەيدا قىلىدۇ؟ (خالايقنىڭ) ئىشلىرىنى كىم ئىدارە قىلىدۇ؟ >> ئۇلار (بۇلارغا جاۋابەن): <<اللە>> دەيدۇ. ئېيتقىنكى، <<اللەتن باشقىغا چوقۇنۇش بىلەن اللەنىڭ ئازابىدىن) قورقماسسەلەر؟>>.

ئىككىنچى: تەۋھىد ئۇلۇھىيە (بىرلا ئىلاھقا چوقۇنۇش):

مانا بۇتوغۇردا ئىلگىرى-ئاخىرى تارىختىن بۇيان، تالاش-تارتىش ۋە جەڭ-كۆرەشلەر بولۇپ كەلدى ۋە بولۇپ كىلۋاتىدۇ. بۇ، بولسا بەندىلەرنىڭ، دۇئا قىلىش، نەزىرقىلىش، بوغۇزلاش، ئۇمۇت قىلىش، قورقۇش، تەۋەككۈل قىلىش، رىغبەتلىنىش، ئەيمىنىش ۋە تۆۋەن قىلىش قاتارلىق ئۆز پائالىيەتلىرىنى پەقەت بىرلا ئىلاھقا قارىتىشىدىن ئىبارەت بولۇپ، بۇنىڭ ھەربىرىگە قۇرئاندا دەلىللەر بار.

ئۈچىنچى: تەۋھىد ئەزىزات، ۋە ئەسمائى ۋە سىسپات (زاتى، ئىسىملىرى ۋە سۈپەتلىرىدە اللەنى بىرىلىش):

بۇ تەۋھىد بولسا، مەزمۇن ۋە ماھىيەت جەھەتتە بىرىنچى قىسىم تەۋھىد دائىرىسىگە كىرىدۇ، دەلىلى: ئۇلۇغ اللە 7- سۈرە ئەئراف 180- ئايەتتە مۇنداق دەيدۇ: <اللەنىڭ گۈزەل ئىسىملىرى بار، اللەنى شۇ (گۈزەل ئىسىملىرى) بىلەن ئاتاڭلار، اللەنىڭ ئىسىملىرىنى كەلسە- كەلمەس قوللىنىدىغانلارنى تەرك ئېتىڭلار، ئۇلار ئاخىرەتتە قىلمىشلىرىنىڭ جازاسىنى تارتىدۇ.>

6- تەۋھىدگە زىت (قارشى) شېرىك ۋە ئۇنىڭ تۈرلىرى

بۇ، <<چوڭ شېرىك، كىچىك شېرىك ۋە يۇشۇرۇن شېرىك>> دەپ ئۈچ تۈرلۈكتۇر:

بىرىنچى: اللە قۇرئاندا، 4- سۈرە نىساننىڭ 47- ۋە 116- ئايەتلىرىدە، <اللە ئۆزىگە بىرەر نەرسىنىڭ شېرىك كەلتۈرۈلۈشىنى (يەنى مۇشېرىكلىك گۇناھىنى) ئەلۋەتتە كەچۈرمەيدۇ، بۇنىڭدىن باشقىنى (اللە ئۆزى) خالىغان ئادەمدىن كەچۈرىدۇ،> دەپ ئېلان قىلىش بىلەن، تۆۋەن قىلماي ئۆلگەن كىشىنى قەتئى كەچۈرمەيدىغانلىقىنى ئۇقتۇرغان چوڭ شېرىكتۇر. بۇمۇ شەكىللىنىش ئورنىغا ئاساسەن تۆت تۈرلۈك بولىدۇ:

1- دۇئادىكى شېرىك: دەلىلى: ئۇلۇغ اللەنىڭ مۇنۇ سۆزىدۇر: <ئۇلار كېمىگە چىقىپ (غەرىق بولۇشتىن قورققان) چاغلىرىدا، اللەغا، كامالى ئىخلاس بىلەن ئىلتىجاب قىلىدۇ، اللە ئۇلارنى ئامان- ئېسەن قۇرۇقلۇققا چىقارغان چاغدا (بالا- قازادىن قۇتۇلدۇرغان اللەنى ئۇنتۇپ)، ناگاھان (اللەغا) شېرىك كەلتۈرىدۇ > 29- سۈرە ئەنكەبۇت 650 ئايەت.

2- نىيەت، ئىرادە ۋە مەقسەتتىكى شېرىك: دەلىلى: ئۇلۇغ اللە، 11- سۈرە ھۇدىنىڭ 15- ۋە 16- ئايەتلىرىدە مۇنداق دەيدۇ: <(قىلغان ياخشى ئەمەللىرى بىلەن پەقەت) ھاياتى دۇنيانى ۋە ئۇنىڭ زىبۇنىنى (يەنى دۇنيا نېمەتلىرىنى) كۆزلەيدىغان كىشىلەرگە ئۇلارنىڭ ئەمەللىرىنىڭ ئەجرىنى بۇدۇنيادا تولىق بىرىمىز، دۇنيادا ئۇلارنىڭ ئەجرىدىن ھېچ نەرسە كېمەيتىلمەيدۇ (15). بۇنداق كىشىلەرگە ئاخىرەتتە دوزاختىن باشقا نەرسە يوقتۇر، ئۇلارنىڭ قىلغان ئىشلىرى يوققا چىقىرىلىدۇ، قىلغان (ياخشى) ئەمەللىرى ھېسابقا ئېلىنمايدۇ.>

3- بويسۇنۇشتىكى شېرىك: دەلىلى: ئۇلۇغ اللە 9- سۈرە تەۋبە 31- ئايەتتە مۇنداق دەيدۇ: <ئۇلار ئۆزلىرىنىڭ ھىبىرلىرىنى، راھىبلىرىنى (يەھۇدىيلار بىلەن ناسارالارنىڭ دىنى باشلىقلىرىنى، ئۆلىمالىرىنى) ۋە مەريەم ئوغلى مەسىھنى مەبۇد قىلىۋالدى. (ھالبۇكى) ئۇلار (پەيغەمبەرلەر ئارقىلىق) پەقەت بىرئىلا ھەقىقەت ئىبادەت قىلىشقا بۇيرۇلغان ئىدى، ئۇنىڭدىن باشقا (يەنى ئالەملەرنىڭ پەرۋەردىگارى اللەدىن باشقا) ھېچ مەبۇد (بەرھەق) يوقتۇر، اللە ئۇلارنىڭ شېرىك كەلتۈرگەنلىرىدىن پاكتۇر.>

بۇ ئايەتنىڭ تەپسىرى (ئىزاھاتى)، شۇكى ئۇلارنىڭ ئۆز دىنى باشلىقلىرىنى مەبۇد قىلىش شېرىكى باشلىقلىرىنى ئىلاھ بىلىپ ئۇلاردىن تىلەشتە ئەمەس بەلكى اللە چەكلىگەن ئىشلاردا باشلىقلىرىغا بويسۇنۇشتا بولغان. ھاتەم ئوغلى ئەدى <<بىز ئۇلارغا ئىبادەت قىلمايمىز>> دېگەندە رەسۇلۇللاھ ئۇلارنىڭ گۇناھ ئىشلاردا باشلىقلىرىغا بويسۇنۇشى، ئۇلارغا ئىبادەت قىلغانلىق بولىدىغانلىقىنى ئۇقتۇرغان.

4- مۇھەببەتتىكى شېرىك: دەلىلى: ئۇلۇغ اللە مۇنداق دەيدۇ: <بەزى ئادەملەر اللەدىن غەيرىلەرنى (يەنى بۇتلارنى) اللە غاشىرىك قىلىۋالدى، ئۇلارنى (مۆمىنلەرنىڭ) اللەنى دوست تۇتقىنىدەك دوست تۇتدۇ> 2- سۈرە بەقەرە 165- ئايەت.

7 - ئىككى تۈرلۈك كاپىرلىق.

بىرىنچى مىللەت (يەنى ئىسلام) دىن چىقىرىپ تاشلايدىغان كاپىرلىق:

بۇ، بەش تۈرلۈك بولۇپ ئۇلار:

1- ئىنكار قىلىش كاپىرلىقى؛ دەلىلى: ئۇلۇغ اللە 29- سۈرە ئەنكەبۇت 68- ئايەتتە مۇنداق دەيدۇ: <اللە غايالىغانى چاپلىغان ياكى ھەق كەلگەندە ئۇنى ئىنكار قىلغان ئادەمدىنمۇ زالىم ئادەم بارمۇ؟ جەھەننەمدە كاپىرلارغا جاي يوقمىدۇ؟ (ئەلۋەتتە بار)>.

2- تەستىقلاپ تۇرۇپ تەكەببۇرلۇك قىلىش كاپىرلىقى: دەلىلى: ئۇلۇغ اللە 2- سۈرە بەقەرە 34- ئايەتتە مۇنداق دەيدۇ: <ئۇزۇقتا پەرىشتىلەرگە: <ئادەمگە سەجدە قىلىڭلار>> دېدۇ، ئىبلىستىن باشقا ھەممىسى سەجدە قىلدى، ئىبلىس (سەجدە قىلىشتىن) باش تارتتى، تەكەببۇرلۇق قىلدى، ئۇ كاپىرلاردىن بولۇپ كەتتى>.

3- شەك قىلىش كاپىرلىقى، يەنى گۇمان قىلىش كاپىرلىقى: دەلىلى: ئۇلۇغ اللە 18- سۈرە كەھف 35- ئايەتتىن 38- ئايەتكىچە مۇنداق دەيدۇ: <ئۇ (مۆمىن بۇرادىرىنى يېتىلەپ) بېغىغا كىرىپ (كۆفرىلىق قىلىش بىلەن) ئۆزىگە زۇلۇم قىلغان ھالدا ئېيتتى: <بۇ باغ مەڭگۈ يوقالمايدۇ دەپ ئويلايمەن (35). شۇنىڭدەك قىيامەت بولمايدۇ دەپ ئويلايمەن، ئەگەر مەن پەرۋەردىگار بىمغا قايىتۇرۇلغاندىمۇ (يەنى قىيامەت بولغاندىمۇ) ئەلۋەتتە بۇ باغدىن ياخشىراق جاينى تاپمەن>> (36). ئۇنىڭغا (مۆمىن) بۇرادىرى مۇنازىرلەشكەن ھالدا ئېيتتى: <<سېنى (ئەسلىدە) تۇپراقتىن، ئاندىن ئابىمەندىن يارىتىپ، ئاندىن سېنى راۋۇرۇس ئىنسان قىلغان زاتنى ئىنكار قىلامسەن؟ (37) لېكىن مەن پەرۋەردىگار بىم بولغان ئۇ اللەنى (ئېتىراپ قىلىمەن)، پەرۋەردىگار بىمغا ھېچكىمنى شېرىك كەلتۈرمەيمەن (38)>>.

4- يۈز ئۇرۇش (يەنى ئېتىبارسىز قاراش) كاپىرلىقى: دەلىلى: ئۇلۇغ اللە 46- سۈرە ئەھقاف 3- ئايەتتە مۇنداق دەيدۇ: <كاپىرلار ئاگاھلاندىرۇلغان نەرسىلەردىن يۈز ئۇرۇ گۇچدۇر (3)>.

5- مۇناپىقلىق كاپىرلىقى: دەلىلى: ئۇلۇغ اللە 63- سۈرە مۇنافىقۇن 3- ئايەتتە مۇنداق دەيدۇ: <بۇ شۇنىڭ ئۈچۈندۇركى، ئۇلار (ئېغىزلىرىدا) ئىشىنىپ، ئاندىن (دىللىرىدا) ئىنكار قىلدى، ئۇلارنىڭ دىللىرى پېچەتلەندى (يەنى دىللىرىغا ھىدايەت يېتىپ بارالمايدۇ)، ئۇلار (ئىماننى) چۈشەنمەيدۇ (3)>.

ئىككىنچى ئىسلام دىنىدىن چىقىرىپ تاشلىمايدىغان، نېمەتكە نانكۇرلۇق قىلىشتىن ئىبارەت كىچىك كاپىرلىق: دەلىلى: ئۇلۇغ اللە 16- سۈرە نەھل 112- ئايەتتە مۇنداق دەيدۇ: <اللە مۇنداق بىرمىسالنى كەلتۈرىدۇ: بىرشەھەر (يەنى مەككە ئاھالىسى) بولۇپ، (ئەسلىدە) تىنچ-خاتىرجەم ئىدى، ئۇنىڭ رىزقى تەرەپ-تەرەپتىن كەڭ تاشا كېلىپ تۇراتتى،

(ئۇنىڭ ئاھالىسى) اللەنىڭ نېمە تىلىرىگە كۆز قارىلىق قىلدى، اللە ئۇلارغا قىلمىشلىرى تۈپەيلىدىن ئاچلىقنىڭ ۋە قورقۇنچىنىڭ ئەلىمىنى تېتىتى (112).

8 - مۇناپىقلىقنىڭ تۈرلىرى:

مۇناپىقلىق ئېتىقادى (يەنى چوڭ) ۋە ئەمەلى (يەنى كىچىك) دەپ ئىككى تۈرلۈك دۇر:

ئېتىقادى مۇناپىقلىق غا گىرىپتار بولۇپ دۇنيادە ۋە بەقلىماي كىتىپ قالغان ئادەم دوزاخنىڭ ئەڭ ئاستىدا مەڭگۈ قالدۇ. ئېتىقادى مۇناپىقلىق ئالتە تۈرلۈك بولىدۇ، بۇلار:

1- پەيغەمبەرنى (دىلدا) ئىنكار قىلىش.

2- پەيغەمبەر ئېلىپ كەلگەن نەرسە (ۋەھى) دىن بىرەر نەرسىنى (دىلدا) ئىنكار قىلىش.

3- پەيغەمبەرگە (دىلدا) نەپرەتلىنىش.

4- پەيغەمبەر ئېلىپ كەلگەن نەرسە (ۋەھى) دىن بىرەر نەرسىگە (دىلدا) نەپرەتلىنىش.

5- پەيغەمبەرنىڭ دىنى (ئىسلام) غا بىرەر ئاجىزلىق يەتسە (كۆڭلىدە) خۇشال بولۇش.

6- پەيغەمبەرنىڭ دىنى (ئىسلام) نىڭ بىرەر غەلبىگە ئېرىشىشىنى يامان كۆرۈش.

ئەمەلى مۇناپىقلىق: بۇنىڭ بەزىسى چوڭ مۇناپىقلىق ياكى مۇرتەدلىك (ئىسلامدىن يېنىۋېلىش) دائىرىسىگە كىرسە، بەزىسى ئەڭ چوڭ گۇناھلار دائىرىسىگە كىرىدۇ، ۋە چوڭ گۇناھلارنى اللە خالىغان بەندىسىدىن كەچۈرىدۇ.

ئەمەلى مۇناپىقلىقنىڭ چوڭ گۇناھ قاتارىغا كىرىدىغىنى بەش تۈرلۈك دۇر، ئۇلار:

1- يالغان سۆزلەش، 2- ۋە دەسىدە تۇرماسلىق، 3- ئامانەتكە خىيانەت قىلىش، 4- ئۇرۇشۇپ قالسا ئاغزىنى بۇزۇش، 5-

توختامغا رىئايە قىلماسلىق قاتارلىقلار بولۇپ، ھەممىسىنىڭ دەلىلى: پەيغەمبىرىمىز- اللەنىڭ رەھىمىتى ۋە سالامى بولسۇن! مۇنداق دېگەن: <مۇناپىقنىڭ بەلگىسى ئۈچ: بۇلار؛ سۆزلىگەندە يالغان سۆزلەش، ۋە دە قىلغاندا خىلاپلىق قىلىش، ئامانەت قويۇلغاندا خىيانەت قىلىش، > يەنە بىر رىۋايەتتە (مەزكۇر ئۈچى بىلەن بىرگە) <ئۇرۇشۇپ قالسا ئاغزىنى بۇزۇش، ۋە توختام قىلسا ئالداش >.

ئەمەلى مۇناپىقلىقنىڭ مۇرتەدلىك دائىرىسىگە كىرىدىغىنى اللەنىڭ ئايەتلىرىگە چاقچاق قىلىش ۋە ئىسلام دىنىدىن بىرەر نەرسىنى چاقچاق قاتارلاشتۇرۇش، پەيغەمبەرنى ياكى پەيغەمبەرنىڭ بىرەر سۆزىنى مەسخىرە قىلىش قاتارلىقلار دۇر، دەلىلى: ئۇلۇغ اللە 9- سۈرە تەۋبە 64- 65 ۋە 66 ئايەتلىرىدە مۇنداق دېگەن: <ئېيتقىنى، >> (سەلەر) اللەنىڭ دىنىنى خالىغىنىڭلارچە مەسخىرە قىلىڭلار، سەلەر (پاش بولۇشتىن) قورقۇدىغان نەرسىنى (يەنى مۇناپىقلىقنى) اللە چوقۇم ئاشكارا قىلىدۇ << (64). (ئى مۇھەممەد!) ئەگەر سەن ئۇلارنىڭ (مەسخىرە قىلغانلىقىنى) سۇرساڭ، ئۇلار: << بىز (راستىن ئەمەس) پەقەت ئىچ پۇشۇقى قىلىپ ئوينىشىپ دەپ قويدۇق >> دەيدۇ. (بۇ مۇناپىقلارغا) >> (سەلەر) اللەنىڭ

دىنىي، اللەنىڭ ئايەتلىرىنى (يەنى كىتابىنى) ۋە اللەنىڭ پەيغەمبىرىنى مەسخىرە قىلىدىغانلارمۇ؟ >> دېگىن (65). سىلەر (يالغان قەسەم ئىچىپ) ئۆزى ئېيتماڭلار، سىلەر ئىمان ئېيتقىنىڭلاردىن كېيىن، (پەيغەمبەرنى مەسخىرە قىلىش بىلەن) كاپىر بولىۋاتىڭلار، >>.

9- تاغۇتنىڭ مەنىسى ۋە ئۇنىڭ ئاساسلىق كاتىۋاتلىرىنىڭ تۈرلىرى:

اللە ساڭا رەھمەت قىلسۇن! شۇنى بىلىشىڭ لازىمكى اللە ئۆز بەندىلىرىگە تاغۇتنى ئىنكار قىلىپ ئاندىن اللەغا ئىمان ئېيتىشىنى بۇيرىدى، دەلىلى: ئۇلۇغ اللە 16- سۈرە نەھل 36- ئايەتتە مۇنداق دېدى: >> بىز ھەقىقەتەن ھەرىس ئۇممەتكە: >> اللە غائىبەت قىلىڭلار، شەيتاندىن (يەنى شەيتانغا، بۇتلارغا، كاھىنلارغا ئوخشاش ھەرقانداق مەبۇدقا ئىبادەت قىلىشتىن) يىراق بولۇڭلار >> دەپ پەيغەمبەرئەۋەتتۇق، > ۋە يەنە 2- سۈرە بەقەرە 256- ئايەتتە مۇنداق دېدى: >> كىمكى تاغۇتنى (يەنى اللەدىن باشقا بارچە مەبۇدى) ئىنكار قىلىپ، اللە غائىمان ئېيتىدىكەن، ئۇ سۇنماس، مەھكەم تۇتقىنى تۇتقان بولىدۇ، >>.

تاغۇتنى ئىنكار قىلىشنىڭ شەكلى اللەتنى باشقىغا ئىبادەت قىلىشنى باتىل (ناھەق) دەپ ئېتىقاد قىلىش بىلەن بىرگە، ئۇنى (يەنى اللەتنى باشقىغا ئىبادەت قىلىشنى) تاشلاش، ۋە نەپرەتلىنىش، شۇنداقلا ئۇنداق قىلغۇچىلارنى كاپىر دېيىش ۋە دۈشمەنلىك ئېلان قىلىشتۇر. پاك اللە 60- سۈرە مۇمتەھىنە 4- ئايەتتە مۇنداق دەيدۇ: >> ئىبراھىم ۋە ئۇنىڭ بىلەن بىللە بولغان (مۆمىنلەر) سىلەرگە ھەقىقەتەن ئوبدان نەمۇندۇر، ئۇزۇقتا ئۇلار قەۋمىگە: >> ھەقىقەتەن بىز سىلەردىن ۋە سىلەر اللەنى قويۇپ ئىبادەت قىلىۋاتقان بۇتلارنىڭلاردىن ئادا- جۇدامىز، بىزنىڭ ئارىمىزدىكى ئاداۋەت ۋە ئۆچمەنلىك تاكى سىلەر يالغۇز بىر اللە غائىمان ئېيتقىنىڭلارغا قەدەر ئەبەدى ساقلىنىپ قالىدۇ >> دېدى. >>.

تاغۇت دېگەن بەندىلەر تەرىپىدىن اللەنى قويۇپ ئىبادەت قىلىنغان، اللە ۋە ئۇنىڭ ئەلچىسىگە بويسۇنۇشتىن باشقا، ھەرقانداق بويسۇنۇلغان، چوقۇنۇلغان، ئەگىشىلگەن نەرسە تاغۇت دۇر. تاغۇت ناھايىتى كوپ بولۇپ، ئۇنىڭ كاتىۋىشى بەشتۇر، ئۇلار:

1- اللەتنى باشقىغا ئىبادەت قىلىشقا چاقىرغۇچى شەيتان (ئىبلىس)، دەلىلى: ئۇلۇغ اللە 36- سۈرە ياسىن 60- ۋە 61- ئايەتلىرىدە مۇنداق دېدى: >>> ئى ئادەم بالىرى! شەيتانغا چوقۇنماڭلار، ئۇ ھەقىقەتەن سىلەرگە ئاشكارا دۈشمەندۇر، ماڭىلا ئىبادەت قىلىڭلار، بۇ تۇغرا يول دۇر >> دەپ تەۋسىيە قىلىمىدۇمۇ؟ (60- 61-).

2- اللەنىڭ ھۆكۈمىنى ئۆزگەرتكەن (يەنى اللەنىڭ شەرىئىتىدىن باشقا قانۇن يۈرگۈزگەن) تۈزكۈر ھۆكۈمران: دەلىلى: ئۇلۇغ اللە 4- سۈرە نىسا 60- ئايەتتە مۇنداق دەيدۇ: >> ساڭا نازىل قىلىنغان كىتابقا (يەنى قۇرئانغا) ۋە سەندىن بۇرۇن نازىل قىلىنغان كىتابلارغا (يەنى تەۋراتقا ۋە ئىنجىلغا) ئىمان كەلتۈردۈق دەۋالغان كىشىلەر (يەنى مۇناپىقلار) نى كۆرمىدىڭمۇ؟ ئۇلار ئەرزىنى شەيتاننىڭ ئالدىغا ئېلىپ بارماقچى بولۇۋاتىدۇ، ھالبۇكى، ئۇلار شەيتاننى ئىنكار قىلىشقا بۇيرۇلغان، شەيتان ئۇلارنى چوڭقۇر ئازدۇرۇشنى خالايدۇ >>.

3- اللہ چۈشۈرگەن نەرسە (ۋەھى) دىن باشقا قانۇن بىلەن ھۆكۈمرانلىق قىلغان ھۆكۈمەت ۋە ئۇنىڭ باشلىقى، دەلىلى: ئۇلۇغ اللە 5- سۈرە مائىدە 44- ئايەتتە مۇنداق دەيدۇ: <كىملىرىكى اللە نازىل قىلغان ئايەتلەر بويىچە ھۆكۈم قىلمايدىكەن، ئۇلار كاپىرلاردۇر.>

4- اللە تىن باشقا ئۆزىنىڭمۇ غەيب (يەنى سەزگۈ ئەزالىرى، ئەقىل، تەپەككۈر، قاتارلىقلار بىلەن بىلىنمەيدىغان نەرسە) نى بىلىدىغانلىقىنى داۋا قىلغان كىشى: دەلىلى: ئۇلۇغ اللە 72- سۈرە جىن 26- ۋە 27- ئايەتلەردە مۇنداق دەيدۇ: <اللە غەيبىنى بىلگۈچىدۇر، ئۆزىنىڭ غەيبىدىن ھېچ بىر ئادەمنى خەۋەردار قىلمايدۇ (26). پەقەت اللە ئۆزى مەنۇن بولغان پەيغەمبەرگىلا (بەزى غەيبىنى بىلدۈرىدۇ)، ئۇنىڭ ئالدىغا ۋە ئارقىسىغا كۆزەتچى (پەرىشتە) سېلىپ قويىدۇ (27).>

5- اللە نى قويۇپ ئۆزىگە ئىبادەت قىلىنسا رازى بولغۇچى: دەلىلى: ئۇلۇغ اللە 21- سۈرە ئەنبىيا 29- ئايەتتە مۇنداق دەيدۇ: <ئۇلاردىن كىمكى، مەن اللەدىن باشقا ئىلاھمەن، دەيدىكەن، ئۇنى دوزاخ بىلەن جازا لايىمىز، زالىملارنى شۇنداق جازا لايىمىز.>

اللە غا ھەمدۇ-سانا- مىننەتدارلىقلار بولسۇن! ۋە ئۇنىڭ رەسۇلىغا، رەسۇلىنىڭ ئائىلىسى، ۋە ساھىبلىرىگە دۇئا- سالاملار بولسۇن!

<ھەرقانداق مۇسۇلمان ئەر-ئايال قەتئى بىلىش لازىم بولغان ۋاجىپلار> دېگەن كىتابتىن قىسقارتىپ تەرجىمە قىلىندى.